

ECCLESIA DE EUCHARISTIA VIVIT

V UPOMÍNKU NA SLAVNOST 100. VÝROČÍ POSVĚCENÍ
FARNÍHO CHRÁMU SV. BENEDIKTA V PUSTIMĚŘI – 27. DUBNA 2002

"Herr, in dich hab ich zerflossen mein Hofnung, las mich nit zu schanden verden hilf mit deiner Gerechtigkeit..." (V tobě, Hospodine, spočívá má naděje, ať nejsem zahanben navěky; vysvobod' mě, jsi spravedlivý) - těmito údery naděje bušilo v sobotu 27. dubna 2002 srdce nejstaršího pustiměřského zvonu, který už od roku 1635 nepřestává rozechvívat lidská svědomí, aby v toku času nepřeslechla hlas, nesoucí na svých perutích tvůrčí Slovo, jímž od věků promlouvá Bůh; Slovo, které v srdcích těch, kdo je přijímají, nachází svůj výraz v tisícerých životních ozvěnách každodenních údělů.

Tento více než tři-tunový zvon zůstává současně jediným svědkem památné události, kdy o 5. neděli velikonoční, 27. dubna 1902 Jeho knížecí Excelence, olomoucký arcibiskup Theodor Kohn, posvětil majestátný farní chrám svatého Benedikta v Pustiměři.

"Unam petii a Domino..." (Žalm 26,4). *'Jedno od Hospodina žádám a po tom toužím, abych směl přebývat v Hospodinově domě po všechny dny svého života...'* Slova starozákonního žalmisty splývají s vnitřním světem každého, kdo vstupuje do chrámu. Vždyť tady promlouvá slovo, kterému srdce rozumí, slovo, které má moc změnit život, Slovo, kterým je Bůh. Z toho pramení radost těch, kdo do chrámu vcházejí -

"Zaradoval jsem se, když mi řekli, do domu Hospodinova půjdeme". Na tuto radost ukázal pustiměřský farář, dr. Josef Beníček, když uváděl slavnostní okamžik 100. výročí posvěcení farního kostela. Paprsky slunce, které pronikaly shůry do chrámového prostoru, byly jakoby symbolem Boží odpovědi na modlitbu, v níž starozákonní žalm *"Unam petii a Domino"* shrnoval

prosby, vyvěrající z duší přítomných. V podání sboru pod vedením Mons. Josefa Olejníka, tak slova žalmisty promlouvala řečí nového tisíciletí, jejíž formou se stávala i ta nejnepatrnější architektonická členění chrámu, vtiskující akustickou a přitom tak hlubokou a současnou pečeť melodii sboru římské školy J. F. Aneria (1567-1621).

Vskutku, *"obdivuhodný je Bůh ve své svatyni, Bůh Izraelův. On dává moc a sílu svému lidu". Bůh buď veleben*, - za tohoto zpěvu vcházel liturgický průvod do chrámu. V jeho čele - kříž, symbol Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého; za ním kráčeli přísluhující, trvalý diakon František Škvařil a kněží vyškovského děkanátu: P. Vlastimil Vaněk, farář z Moravských Prus, někdejší farář pustiměřský P. Vlastimil Bartoň (nyní působící v ostravsko-opavské diecézi ve farnosti sv. Martina v Krnově) a současný pustiměřský farář. Hlavním celebrantem eucharistického slavení, u příležitosti tak významného výročí, byl farář a děkan vyškovský, P. Antonín Štefek.

Hloubka prožívané události byla patrná na tvářích všech přítomných. Zvláště po úvodním znamení kříže, když lektorka Dagmar Chyťová přistoupila spolu s Michalem Koleničem, aby nejd. pana děkana uvítali, někteří se jen stěží zdrželi slz. Vždyť jak zůstat bez projevu vděčnosti na místě, které si vyvolil sám Bůh?

Nejdůstojnější otče děkane, nevím, jak onoho 27. dubna roku 1902 vítali světitele tohoto kostela, Jeho Excelenci, arcibiskupa Theodora Kohna. Vím však, že nikdo z přítomných si to nemůže pamatovat.

Jediným svědkem zůstává tento chrám. Místo, kde už sto let promlouvá Bůh; kde většina z nás přijala svátost křtu, kde si generace našich otců a matek vyprošovaly Boží požehnání pro životní cestu lásky, úcty a věrnosti; kde i přes hluboký zármutek loučení zaznívala naděje víry ve vzkříšení a život věčný.

I my dnes chceme prožít jedinečný okamžik vděčnos-

ti a vložit jej do vínku novým generacím; okamžik, jehož svědkem zůstane po věky Bůh a tento chrám.

Nevím, co bude za 100 let. Vím však, že na jejich prahu spočívá Boží požehnání skrze tuto eucharistii, které předsedáte.

*Otče děkane,
buďte nám vítán!*

"Já, Jan, viděl jsem nová nebesa a novou zemi - dřívější nebesa a dřívější země zmizely, ani moře už není. A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha; bylo vystrojeno jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha. A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: "Hle - Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat; a oni budou jeho lidem, a on - Bůh s nimi - bude jejich Bohem. On jim setře každou slzu z očí: nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pomínulo. A ten, který seděl na trůně, řekl: "Hle - všechno tvořím nové!" /Zj 21, 1-5a/

Tato slova knihy Zjevení přednesla lektorka Jitka Hrozová. Ve vizi nových nebesou a nové země se oči upírají nejen k daleké budoucnosti, ale s vděčností v duchu směřují k okamžiku, kdy se na křtu svatém tato naděje zrodila v životě každého pokřtěného.

Jestliže dvanáctiletý Ježíš uváděl v úžas znalce Zákona, kteří mu v chrámě naslouchali a kladli otázky, potom dnešní liturgie slova byla i pro samu lektorku mocným oslovením: vždyť před dvanácti lety byla v křestním prameni farního chrámu sv. Benedikta ponořena v Krista, a před pěti lety přijala na tomto posvátném místě z rukou apoštolského nuncia, J.E. Giovanni Coppy pečeť darů Ducha svatého.

Když o svátku Povýšení svatého kříže kladl arcibiskup Coppa birmovancům na srdce "Buďte Kristovi, stejně jako On je váš", ještě netušila, že o Jubilejním roce 2000 bude moci toto svědectví potvrdit

na Tor Vergata v Římě o nezapomenutelném světovém setkání mládeže, o němž později napíše "putovala jsem za Kristem a jeho slovem, za pochopením svého života" (srv. *Farní Informátor (FI)* 1. října 2000). Dnes se toto slovo stává v jejich ústech svědectvím "jitřní hlídky na úsvitu třetího milénia"(srv. *FI* 17. září 2000), ohlašující východ Slunce-Krista, jež vzchází nad novým Jeruzalémem, sestupujícím z nebe od Boha; nad městem, které už nepotřebuje svit slunce, protože tone v záři Přicházejícího.

Kráčel touto cestou za Sluncem je zdrojem pravé křesťanské radosti. Ta nachází svůj výraz v hlubokém duchovním zážitku poutníka, který se ubírá k městu živého Boha - Jeruzalému. Jako mocný hlas dávného procesí,

vystupujícího k městu Davidovu, zněl zpěv rezponzoriálního žalmu v podání sboru z Velké Bystřice pod vedením Mons. Olejníka. K němu pak poutní chrám sv. Benedikta připojil své: "*Radostně půjdeme do domu Pánova.*"

*"Zaradoval jsem se, když mi řekli, půjdeme do domu Pánova.
Už stojí naše nohy ve tvých branách Jeruzaléme.
Jeruzalém zbudovaný jako město celé úplně zastavěné.*

*Sem putují
pokolení,
pokolení Pána,
jak velí zákon
Izraeli,
aby velebili
Pánovo jméno.
Tam jsou zřízeny
soudní stolce,
stolce Davidova
rodu.
Vyprošujte
Jeruzalému
pokojné časy,
ať jsou
v bezpečí,
kdo tě milují.*

*At' vládne mír ve tvých hradbách, bezpečnost ve tvých budovách.
Pro své bratry a své přátele budu říkat 'Pokoj tobě'.
Pro dům Pána, našeho Boha budu se modlit za tvé blaho."*

V druhém čtení zazněl úryvek z prvního listu apoštola Pavla Korint'anům. Snad ani neexistuje výstižnější text, v němž by si člověk, který mu naslouchá v prostředí velkolepé baziliky či prostého kostelíka, tak hmatatelně neuvědomil vznešenost svého povolání - sám být živým Božím chrámem. Vnější krása chrámových prostor, budovaná s takovou precizností a architektonickým i estetickým vnímáním posvátna by zůstala torzem dávných věků (jako např. rotunda sv. Pantaleona v Pustiměři), kdyby nebyla odleskem živých chrámů, kterým položil základy sám Bůh. Pustiměřský chrám se nestavěl šestačtyřicet let jako tomu bylo v případě chrámu v Jeruzalémě. Stavba této monumentální 'baziliky' - pod patronací arcibiskupa olomouckého dr. Theodora Kohna - trvala neuvěřitelné dva roky (od bourání starého kostela v únoru 1900 do předání nového kostela v červenci 1901); pracovalo na ní denně až 31 zedníků, 15 učňů, 29 nádeníků, 18 nádenic; a co do

materiálu jen cihel bylo spotřebováno 733.415 (většinou z pustiměřské cihelny).

Nad precizností díla bylo možné stanout s hlubokým uznáním i po sto letech, kdy za cenu nesmírných obětí bylo možné přistoupit k obnově chrámu (1997-98) - odstranění starých omítek na cihlu, nové omítky a fasáda celého kostela včetně klempířských prvků (vše díky příspěvkům z obecního rozpočtu, štědrým darům farníků a podnikatelů - především ZEPUS, MORAVA, CONSULTA BÜROTECHNIK; bez jakéhokoli příspěví státu - Ministerstvo kultury žádost o zařazení kostela mezi kulturní památky z r. 1996 zcela ignorovalo a učinilo tak až po intervenci k 22.2.2001). Jen sám Bůh zná trnitou cestu k velkoleposti, kterou dnes nelze přehlédnout. Protože jsem stál u kolébky tohoto díla i u jeho završení mohu říci, že snad rozumím datu vytesanému na hlavním kříži pustiměřského hřbitova u jména mého předchůdce, P. Františka Bučka - Jeho Svatosti Lva XIII. čestného kaplana, vyškovského děkana a pustiměřského faráře, který dne 13. listopadu 1899 podepisoval *Stavební podmínky chrámu Páně v Pustoměři*, avšak dokončení díla se nedožil. Zemřel 4. dubna 1900 ve věku 52 let (nar. v Dobroslavicích ve Slezsku r. 1847).

I když jsou dějiny tohoto budování a obnovy více než výmluvné, přesto je třeba naučit se číst v klenbách, římsách, sloupech i ornamentech živou vznešenost chrámu lidských

srdcí, jejich úděl a povolání - "vy jste ten chrám!". Lektorka Zuzana Koutná si toto povolání zvláště mocně uvědomila při jubilejním světovém setkání mládeže v Římě. Tehdy přiznala: "Nikdo se nestyděl za to, že je křesťan, že věří v Boha.. a až budu stará babička a budu svá vnučata vychovávat ve víře v Boha, na tuto pouť si vždy vzpomenu" (srv. FI 8.října 2000),

*"Vy jste Boží stavba. Podle milosti, která mi byla dána, položil jsem jako zkušený stavitel základy, dále na tom staví už jiný. Každý však ať se dívá, jak na tom dále staví. neboť nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen - a tím je Ježíš Kristus. Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy!"
/IKor 3,9-11.16-17/*

Na tuto ohromující pravdu zjevení nelze odpovědět než vděčným

chvalozpěvem *Aleluja*, čerpajícím ze slov proroka Ezechiela - "*Můj stan bude mezi nimi, praví Pán. A já budu jejich Bohem a oni budou mým lidem*".

Slova evangelia pak nemohl uvést významnější zpěv, než *Proglas* k čtvero evangeliím, psaný rukou Apoštola Slovanů, sv. Konstantina-Cyryla:

"Slyšte Slovo, vyšlé od Boha; Slovo, jež krmí lidské duše; Slovo, jež sílí srdce i rozum; Slovo, jež vede k poznání Boha. Jásejte Pánu všechny země a služte mu s radostí, Mějte na mysli, že Pán je Bůh, on nás stvořil a my mu náležíme. Vstupte do jeho bran s chvalozpěvy, vstupte do jeho nádvoří s písní".

Nato trvalý diakon F. Škvařil přečetl slova svatého evangelia podle Lukáše:

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby Ježíše viděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: 'Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.' On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni jakmile to uviděli, reptali a říkali: 'Vešel jako host k hříšníkovi!' Zacheus se zastavil a řekl Pánu: 'Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!' Ježíš mu řekl: 'Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.' (Lk 19,1-10)

V Pamětní knize pustiměřské farnosti čteme, že "V čas konsekrace kázal před kostelem Dr. Antonín Stojan, říšský a zemský poslanec a farář z Dražovic. Po konsekraci sloužil nejdst. p. velepastýř na konsekrovaném oltáři tichou mší sv.. po níž vystoupil na kazatelnu a dojemně kázal." Na tutéž kazatelnu vystoupil v den 100. výročí konsekrace vyškovský děkan, P: Antonín Štefek. Oči všech byly upřeny na něho - a právem. Už jeho první slova ukázala, že neosiřela brázda soluňských bratří, neutichl hlas cyrilometodějského apoštola, služebníka Božího, arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana, který zde před sto lety promlouval a jehož beatifikační proces právě probíhá; že i na prahu nového tisíciletí padají na úrodnou půdu slova apoštola národů, sv. Pavla: "hlásej slovo, ať je to vhod či nevhod..." (2Tim 4,2ss). Hlavní myšlenky jeho promluvy se tak stávají výzvou nadále kráčet po cestě, kterou je Kristus, a kterou nám ukazují tak vznešení svědkové.

"Slyšte Slovo, vyšlé od Boha" - denně slyšíme spoustu slov, a proto je nebereme vážně. Je velkým omylem postmoderního člověka - jak bývá současný 'moderní' člověk nazýván - že svůj názor, postoj, staví jako objektivní měřítko pravdy. Proto nedokáže pochopit druhého. Skutečná pravda však není ani ve mně ani v tobě, ale nad námi.

Papež Jan Pavel II. píše ve svém poselství - encyklice o základech morálního učení Církve 'Veritatis splendor' o jasnu pravdy vyšlé od Boha, která osvěcuje rozum, aby člověk byl schopen poznávat a milovat. Jen pravda a slovo vyšlé od Boha může člověka učinit opravdu šťastným.

Proto i zdejší předkové postavili tento dům Boží - kostel sv. Benedikta, aby měli místo, kde se s Bohem mohou setkávat, kde se nebe dotýká země, kde mohou slyšet slovo Boží.

Nebojme se otevřít tomuto poselství pravdy, jako onen celník Zacheus z dnešního evangelia. Mnoho zvědavých pohlíželo na Ježíše, ale Zacheus toužil po změně svého života. Ježíš viděl, že má srdce otevřené, proto - tak říkajíc - si dokázal ušpinit své ruce, aby Zachea přivedl na správnou cestu. Na nás tedy záleží, zda chceme slyšet Slovo vyšlé od Boha, zda vyhledáváme setkání s Ním, který uzdravuje duši člověka.

Právě kostel je místem, kde se člověk zcela zvláštním způsobem s Bohem setkává. Nejprve ve křtu, kdy se stává Božím přítelem - dítětem; pak ve svátosti Božího milosrdenství, kdy Bůh dává člověku možnost začít znovu. Dále ho posiluje ve svátostné hostině - ve svatém přijímání; také nemocným dává zakoušet svou svátostnou milost ve sv. pomazání nemocných a novomanželům žehná na jejich společné cestě životem.

Co pro mne kostel znamená? Je to krásné muzeum, kde si přicházím prohlédnout pěkné kulturní památky?

V době mého středoškolského studia byl přistížen v kostele v Ostravě předseda SSM. Byl pak předvolán vedením školy, aby zdůvodnil, jak je to možné, že chodí do kostela? On prohlásil, že je nevěřící, ale rád si do kostela zajde, poněvadž tam nachází zvláštní klid, pokoj a ztišení. Prostě se tam cítí dobře. A dodal, že doma je pravý opak - rodiče se stále hádají, pořád hraje hudba nebo televizor.

Ano, z našich kostelů vyzařuje zvláštní atmosféra Boží lásky a dobroty - Boží přítomnosti, jak jsme to slyšeli v prvním čtení z knihy Zjevení sv. Jana: 'Hle - Boží stan mezi lidmi! Bůh bude s nimi přebývat; a oni budou jeho lidem, a on - Bůh s nimi - bude jejich Bohem.

Hle - všechno tvořím nové!'

Proto vaši předkové postavili před sto lety nový kostel sv. Benedikta, aby byl skutečně pramenem požehnání pro ně i jejich potomky a další generace.

Není tedy důvod ke smutku, ale veliké naději, pokud kostel není pouhým zděným chrámem z kamene, cihel a malty, nýbrž živým Božím chrámem těch, kdo do něj vcházejí, aby odcházeli do svého dalšího života proměnění skrze setkání s Ním.

Následující verše jsou vizí šťastné budoucnosti, půjdeme-li po cestách našich předků, kteří vkládali všechnu svou důvěru do rukou Božích - jako sv. Benedikt, sv. Václav, sv. Vojtěch a další:

Zdvihněte hlavy, svatí jdou s námi! Znamení veliké prokmitá v tmách.

Hle nebe otevřené, holubice blíží se shůry, bílé vlá.

To ruce rozpjaté nás objímají, zdráv buď svatý kříž!

Hrot zlatý nevidíte! Srdce prokláté se znovu otevírá,
vyprahlou zemi skropí. Hle, prapor Vojtěchův na Václavově kopí!

Zdvihněte hlavy, přemozte malátnost, beznaději, strach.

Svatí jdou s námi! Jdou s námi.

Amen.

K tomuto *Amen* připojilo celé shromáždění svůj hlas ve *Vyznání víry* a ve společných přímlovách se tato důvěra stala modlitbou:

"Všemohoucí věčný Bože, nebesa nebes tě nemohou pojmout, a přece sis zvolil toto místo za svůj příbytek. Ty, jenž jsi veliký ve svých svatých, vyslyš prosby svého lidu, které k tobě v tento den povznáší na přímlovu sv. Benedikta i všech svatých ochránců tohoto místa tvého přebývání. Skrze Krista, našeho Pána."

"Slavný den,
kterýž připravil
Pán, již plesejme
a radujme se v
něm...".

Majestátní radostí
zněl chrámem
zpěv z Pickova
'Umučení Páně'
(op. 32),
ohlašující radost
Kristova
zmrtvýchvstání
(č. VIII.), zatímco
byly přinášeny
obětní dary.
V obětních

darech chleba a vína se představují Bohu díkyvdání vycházející ze srdcí věřících; vždyť jsou znamením Boží štědrosti, ale také plodem země a lidské práce; jsou obrazem věků, na nichž spočinulo Boží požehnání skrze něž všechno žije. V ruce "kustóda" této svatyně, paní Marie Šmehlíkové vypovídá tento chléb o genealogii Boží prozřetelnosti, která bděla nad kroky svých věrných v nedávno ukončeném dvacátém století, aby je převedla přes práh třetího tisíciletí, v němž jsou povoláni vydávat svědectví naději, která je v nich. A dvacáté století začalo vskutku radostně, vždyť byl posvěcen nový Boží dům, vybudovaný s velkou láskou, pečlivostí a odpovědností. nechme tedy alespoň v několika zastaveních promluvit těmto dějinám, abychom si více uvědomili onen "plod země a plod lidské práce".

'Den co den (kromě nedělí a svátků!) se na něm pracovalo od 5. hodiny ranní až do 19. hodiny večerní. Za pět let bylo možné zcela splatit všechny pohledávky, neboť se stavělo "arciť lacino" (zedník denně 2K, lepší zedníci 2K40h, tesaři 2K40h, nádeníci 1K40h). Až kostel vyschl mohlo se pomýšlet na jeho vymalování. Něco peněz bylo našetřeno, mnoho věnovali dobrodinci. S malbou se začalo v létě 1914 (práci převzal pan Václav Doležal z Bučovic). Jenže sotva bylo postaveno lešení, začala válka a někteří z malířských pomocníků museli narukovat. Pan Doležal byl ve velké nesnázi, jak malbu provede. Podařilo se mu ale získat starší malíře a malba tak mohla být šťastně dokončena.'

Jak jsem se zmínil, po sv. Anně přišla zpráva o vypuknutí války. 'Velmi mnoho mužů bylo znenadání povoláno k vojsku. Nastal veliký zármutek, muselo odejít mnoho otců rodin. Skoro všichni povolání přišli ke sv. zpovědi a s pláčem skoro ráno přijímali. Zůstalo málo mužských pracovníků. Ženy pracovaly na poli s dobyt看em, ve stodolách a doma. Brzy se nedostávalo materiálu na děla a střelivo. Musely se odevzdat kovy. Napřed kovy nepotřebné, pak ale svícny oltářní, měděné střechy. Náš kostel odevzdal 41 cínových a bronzových svícnu, nakonec i posledních 18, které byly cenné a byly ozdobou našich oltářů. Nato byly žádány zvony. Odevzdán byl druhý zvon - musel však být rozbit na věži a pak kusy sházeny dolů. Roztloukání zvonů bylo velmi smutné. Dlouho pracovali, než učinili první průlom. Rozbíjení trvalo půl dne. Lidé plakali, když slyšeli rány kladiv. Vzat byl také třetí zvon. Ten však byl snesen dolů, aniž byl rozbit. S námahou velikou podařilo se uchránit jako památný zvon největší. Později přišli vojáci i pro umíráček. Snegli ho z

věže a nechali ve farní síni. Jelikož žádný si pro tento zvon nepřišel, zůstal zde v sakristii a pak byl zavěšen zpět na své místo. Řada přišla i na varhany. Většinu cínových píšťal sebrali. Pohled na zmenšené varhany byl velmi žalostný. Kdy se nám podaří opět všechno obnovit?', ptali se lidé v slzách.

Pak nastala II. světová válka. Prozíravého pastýře se zdejšímu Božímu lidu dostalo ve faráři P. Františku Vaňkovi, na něhož starší generace farníků dodnes s úctou vzpomíná a pamatuje v modlitbě u jeho hrobu poblíž kaple sv. Anny. V poválečných letech totiž nebylo možné pro "hroznou drahotu pořizovati ničeho". Lze snad zdokumentovat čas, léta válek, stínů či nadějí. Nelze však vylíčit jednotlivé lidské úděly, smýšlení srdcí, o kterých ví jen Bůh, jeho se žalmista ptá "Bože, co je člověk, že na něho myslíš?"

A přece je to
člověk, kdo píše
tyto dějiny své
zraněné svobody.

Jak hluboce
pravdivá byla
slova moudrého
papeže Pia XII.,
který na sklonku
II. svět. války
řekl, že
"poválečný člověk
se změní víc, než
poválečná mapa
Evropy".
Změnil se i ten
"pustiměřský"?

Ve farní kronice se říká, že "farář hleděl pozvednouti náboženský život intenzivní duchovní správou a pečoval hlavně o čistotu a úpravu kostela, pořádek služeb Božích a o pozvednutí účasti na bohoslužbách. S tím započato hlavně u dětí ve škole, které byly přístupny slovům svého kněze - jak malé, tak dospělejší! Náboženství se vyučuje na obecné i měšťanské škole - v každé třídě 2 hodiny, tedy dohromady týdně 18 hodin... Vzkříšení i Boží Tělo 1947 byly slaveny velkolepě za účasti národních výborů a úřadů, což působilo hlubokým dojmem. 26. května 1947 přijalo ve Vyškově 130 dětí svátost biřmování, kterou uděloval olomoucký biskup Dr. Stanislav Zela. Avšak poutní slavnosti svatoanenské velice zesvětšely. Tak např už v předvečer slavnosti poutní o samotném svátku sv. Anny - začalo se v sokolovně tancem, jemuž se holdovalo až do rána! Kdo z účastníků byl v kostele? Opravdoví poutníci pak tímto byli velice pohoršeni, protože hluk na městečku trval celou noc a nikdo si nemohl spánkem odpočinout. Aby se poutní slavnosti pozvedly, je nutná náprava především v tomto směru! Ale kdo jiný ji má provést, ne-li obec sama?... Pouť ve smyslu duchovním přece není výletní slavnost a každý poutník navštíví poutní svatyni!.."

Není divu, že v tomto smýšlení našla úrodnou půdu největší tragédie lidstva - komunismus. Tak ve farní kronice čteme:

"Každý svědomitý duchovní správce se musí mít na pozoru, aby jeho slova a jednání (i v kostele) nebyly vysvětlovány jako pobuřování proti státnímu zřízení. Najdou se i takoví donašeči a ne jeden kněz se tak dostal do vězení..." (1959)

"Stále se vyvíjí tlak na katolické rodiče, aby upustili od náboženské výchovy svých dětí. V neděli o Božím Těle měly děti končit školní rok a vysvědčení normálně dostávaly jinde už v sobotu. V Pustiměři si však pro ně musely přijít až v neděli do sokolovny a tam byly drženy tak dlouho, aby nemohly do průvodu Božího Těla, což rodiče velmi pobouřilo." (1960)

"Rok 1971 byl ve znamení biřmování, které 21. listopadu udělil 264 biřmovancům kapitulní vikář olomoucký Josef Vrana. někteří těžce nesli, že byli u biřmování i děti organizovaných straniků. projevuje se stále větší protináboženský tlak: rodiče jsou přemlouváni, aby děti odhlásily z náboženství a protinábožensky jsou zaměřeny i programy v rozhlase, televizi a novinách..." (1971)

"Rok byl ve znamení dalšího protináboženského tlaku hl. ve výchově mládeže. Již se otevřeně vyhrožuje diskriminací nábož. v zaměstnání, zvláště při studiu." (1973)

"Náboženské poměry lze charakterizovat asi takto: staří, kteří byli 'zvyklí' žít náboženským životem umírají nebo pro staří a nemoc nemohou do kostela a mladí mají jiné zájmy. V 'klubovně' holdují pití, džezu a podobným zábavám pochybného charakteru." (1977)

"Letos také zemřel ředitel ZŠ v Pustiměři "na okrese lektor vědeckého atheismu" - jak měl na úmrtním oznámení v nedožitých 60 letech. A býval kdysi v Lulči hudebníkem na kůru a s manželkou prý se seznámili v kostele, kde byla zpěvačkou... Zde vše zaměřil jen na boj proti náboženství. 'Budete-li chodit do kostela, přihlásíte-li děti do náboženství, doplatíte na to, nikam se nedostanou...'. Věděl, že pro pozemské blaho se lidé zřeknou i Pána Boha. Už ve školce jsou děti v tom utvrzovány, takže žák z 1. obecné, když se podávaly přihlášky do náboženství pro 2. škol. rok, říká doma: "Ne abyste mě přihlásili do náboženství! A tak do náboženství chodí ze všech farností 15 dětí. A to je ještě dosti, poněvadž na celém okrese se vyučuje náboženství jen ve Švábenicích, Ivanovicích (kde to drží zase hl. Švábenice), a Studnicích a Krásensku. Ve Vyškově se už nevyučuje aspoň deset roků." (1981)

Jak mocně - tváří v tvář této bolestné historii - zní slova svobody, kterými Bůh oslovil tento národ jako kdysi skrze soluňské bratry, a jimž národ s otevřeným srdcem naslouchá o historicky první návštěvě papeže (1990), navíc papeže-Slovana: "Poznali jste tíhu světa

bez Boha, ale poznali jste také moc Kristova zmrtvýchvstání. Stanuli jste na troskách jedné z babylónských věží lidských dějin... Stavte na Kristu, úhelném kameni, společnosti a kulturu budoucího věku."

Ti, kdo si v síle modlitby uchovali víru, rozuměli slovům,

kterými československý prezident, pan V. Havel vítal Jana Pavla II. "Nevím, zda vím, co je to zázrak. Víť však, že dnes jsem svědkem zázraku...". Tato slova víry zazněla i při

historické návštěvě J.E. olomouckého arcibiskupa Dr. Františka Vaňáka, který v témže roce vyzval při eucharistii o pustiměřské pouti: "Stavte na Kristu, úhelném kameni svůj každodenní osobní i rodinný život práce, modlitby a oběti...".

Abychom tuto výzvu mohli naplnit, přinášíme chléb - "plod této země a plod lidské práce" a v rukou svědka historických událostí se stávají modlitbou, vyvěrající ze srdcí přítomných: "Bože, tvá přítomnost posvěcuje tvůj dům ve kterém klademe na oltář tyto dary na znamení toho, že se ti s celým svým životem odevzdáváme; posvět' je a přijmi i nás, abychom ti patřili navěky."

Antifona ke sv. přijímání všem znovu připomněla vznešenost povolání, které prožívá každý věřící, když vstupuje do chrámu:

"Nevíte, že jste Boží chrám a že ve vás bydlí Boží Duch? Boží chrám je svatý a vy jste ten chrám. Jak je milý tvůj příbytek, Pane zástupů, naše duše dychtí a umdlévá v Pánových nádvořích.

Mé srdce, ba celé tělo s jásotem tíhnou k živému Bohu. Šťastni jsou, Pane, kdo přebývají ve tvém domě a mohou tě bez ustání velebit. Je šťasten komu pomáháš, když se chystá na svatou pouť.... Pane zástupů, slyš moji modlitbu, popřej sluchu, Bože Jakubův. Bože, ty štíte náš, shlédni, popatř na svého pomazaného. Opravdu je lepší jeden den ve tvých

nádvořích, než jinde tisíce. Raději budu stát na prahu tvého domu, než bydlit ve stanech hříšníků. protože Pán Bůh je sluncem i štítem, Pán popřává milosti i slávy. Popřává dobra těm, kdo žijí bezúhonně. Pane zástupů, šťastný ten, kdo doufá v tebe."

Velkolepost chrámu, nádhera jeho architektury, skulptury biblických postav či obrazy z dějin spásy a životů světců, to vše je v radikálním kontrastu s tím, co máme denně před očima. Jak nicotnými se jeví předvolební billboardy či propracované tahy důmyslných reklam, ve srovnání s postavou sv. Pantaleona, sklánějícího se k nemocnému? Něco podobného prožívali farníci, kteří se v jubilejním roce 1100. výročí smrti sv. Cyrila vypravili na pouť do Říma (7.-14.4.1969). Na typických mozaikách římských bazilik - např. sv. Klimenta - jsou světcí mohutného vzezření a bohatý pán, který se jako dobrodinec kostela chtěl nechat také zobrazit je jenom trpasličí postavy, která se drží světce za cíp šatu. Jistou moudrou odpověď mohli zmínění poutníci číst na pamětní desce vily švédského lékaře Axel Muntheho, když se z Neapole vydali lodí na '*nejkrásnější ostrov světa*' - Capri: "*Duch potřebuje více prostoru, než tělo*".

Ano, stručně bychom mohli říct, že se v kostele všechno jeví obráceně než venku. Tomuto převrácení hodnot pak evangelium říká *metanoia*, pokání, obrácení. Není to náhodné, že se spojuje pokání s návštěvou chrámu. Chodíme rádi do kostelů, neboť tam nacházíme prostředí, které nám v tomto vnitřním přerodu pomáhá a které je inspiruje. Těm, kdo o slavnosti 100. výročí posvěcení chrámu přistupovali k eucharistickému stolu zněla v uších hluboká pravda, vyslovená před dvěma tisíci lety celníkem v Kafarnau "*Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum*" (Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu). Dojemná kompozice španělského autora Thomase Ludovica de Victorii (1545-1611), varhaníka v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě ani nedá postřehnout, že vznikala v období Sacco di Roma. Vždyť se neopírá o vlny, v nichž se zmitá svět, ale o moc, která nad světem vítězí - "*sed tantum dic verbo et sanabitur anima mea*" (ale řekni jen slovo a má duše bude uzdravena).

Závěrečná modlitba byla díkůvzdáním a prosbou: "*...nasytil jsi nás, Bože, svým slovem a chlebem života; dej ať všichni, kdo sem přicházejí s úctou a zbožností, navracejí se domů naplnění radostí a provázení tvým požehnáním*".

Nato se k přítomným obrátil pustiměřský farář:

"Císaři, když jsme stanuli v chrámu Hagia Sophia v Konstantinopoli, nevěděli jsme, zda ještě stojíme na zemi či už spočíváme v nebi. Krása, která nás obklopovala byla tak mocná... Císaři, toto je náboženství pro náš národ! Krása, jež oslovila dávné vyslance knížete Vladimíra, krása, stojící na počátku dějin víry Slovanů, nachází svůj výraz i ve slovech, kterým se každý z nás učil již v prvních třídách obecné školy - "zemský ráj to na pohled..." . Bedřich Smetana vepsal tuto krásu do harmonie tónů,

kteře se staly naří národní hymnou. Nevím, zda tento nezapomenutelný hudební skladatel kdy četl slova sv. Augustina - 'Sero te amavi, pulchritudo tam antiqua tam nova...' (pozdě

jsem si tě zamiloval krásou tak dávnou, tak novou); vím však, že napsal text i melodii modlitby, kterou na rozdíl od hymny zdá málokdo; modlitby, která se nezastavuje u vnějšího pohledu a úžasu nad krásou, ale dává vstoupit do jejího živého tajemství 'slávy chrámu', tj. do nebe. Jsem

rád, že tato Smetanova modlitba zazní právě na tomto místě, spjatém s rodem Přemyslovců i kulturou Otce vlasti, Karla IV.; že zazní ve chvíli žehnání praporu obce - symbolu všech, kdo vkládají své úsilí, práci i naděje do živého odlesku krásy, jejíž poselství kráčí vstříc dějinám...". Toto úsilí půjde ve znamení kříže, ve znamení naděje, která je plná nesmrtelnosti; ve znamení, jež v památném snu spatřil císař Konstantin, otvírající brány svobodě: "In hoc signo vinces" (V tomto znamení zvítězíš!)..."

Zatímco zástupci krojovaných složek přinášeli obecní prapor zněla Smetanova modlitba v podání sboru pod vedením Mons. Olejníka:

"Bože velký, mocný Králi, otevři své lásky zdroje, milostivá ruka tvoje mír a blaho uděl nám.

Bože velký, mocný Králi, otevři své lásky zdroje, milostivá ruka tvoje uveď nás ve slávy chrám."

Jménem obce požádal starosta, pan Jan Všetula, o požehnání obecního praporu hlavního celebranta, vyškovského děkana P. Antonína Štefka. Zmínil historické

kořeny obce, vyjádřené na symbolech praporu, které pocházejí ze znaku olomouckého arcibiskupství, díky němuž obec vznikla. Prapor není jen připomínkou dávné slavné minulosti, nýbrž jak starosta řekl:

"je symbolem všech, kdo v obci žijí, jejich každodenních námah, obětí, a nadějí".

To vyjadřovala i žehnací modlitba:

"Bože, v tobě má původ každé pravé společenství. Požehnej všem, které spojuje toto znamení, aby byli nositeli jednoty, vzájemné pomoci a pokoje.

Ať jejich práce a snahy upevňují ty hodnoty, které jsou ve shodě s tvou vůlí a s evangeliem tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen."

Není těžké najít odpověď na otázku: komu vyjádřit vděčnost za bohatství tak mimořádných darů; tím spíše, že nás k ní vede i vznešený ochránce zdejšího chrámu, patron Evropy - sv. Benedikt: *"Te decet laus..."* (Tobě náleží chvála). Shromážděné společenství Božího lidu proto povstalo, aby se před Nejsvětější svátostí spojilo v hymnu

'Te Deum.',

který má své hluboké kořeny už v dávném Řecku, a jemuž tradice dává zaznít jako chvalozpěvu vděčnosti, který po Augustinově křtu vkládá do úst milánského arcibiskupa sv. Ambrože; chvalozpěv ke cti Trojjediného Boha, Otce, Syna a Ducha svatého.

Bože chválíme tebe. Pane moc tvou velebíme, kterou zná zem i nebe, všem tvým skutkům se divíme; když se vše v světě mění, ty sám jsi bez proměny.

Vše, co jen chválit může, cherubové, serafové, chválí tě, velký Bože, nebe, země zástupové, ode všech jsi nazýván: "Svatý svatý, svatý Pán".

Svatý Pán Bůh Sabaoth, svatý, jenž řídí národy, jenž pomáhá z béd a psot.

Nebe, zem, povětrí, vody plné jsou cti, chvály tvé, neb vše tvoje dílo je.

Pane, smiluj, smiluj se, buď s námi tvé požehnání; oč prosíme staniž se podle našeho doufání. Kdo v tě doufá samého, neopustíš žádného.

Chvalozpěv pak zakončila modlitba a svátostné požehnání.

"Bože, tvé milosrdenství je nezměrné a tvá dobrotivost jako nevyčerpatelný poklad; vzdáváme díky tvé velebnosti za udělené dary a prosíme, abys nás neopouštěl a připravil k budoucím odměnám. Skrze Krista našeho Pána. Amen."

Svátostné požehnání provázelo kroky vděčného společenství Církve, které v tak významný den nemohlo zapomenout na ty, kteří mu předali pochodeň víry a kdo nás v jejím znamení předešli a spí spánkem pokoje. Vždyť už na křtu svatém - oním trojím ponořením do

křestního pramene - byli spolu s Kristem pohřbeni, aby spolu s Ním povstali k novému životu. V eucharistii se sytili "chlebem života", který je "*farmacum immortalitatis*" (lékem nesmrtnosti); eucharistický stůl je svátostí spojení s Kristem v celém mystickém těle, které přesahuje čas a prostor - proto když skončili své pozemské putování spočinula jejich rakev před oltářem; a při každé eucharistii je putující Církev připomíná Bohu: "*pamatuj také na naše bratry a sestry, zesnulé v naději ve vzkříšení a na všechny, kdo zemřeli v tvém slitování; přijmi je do svého světla, ať vidí tvou tvář*".

Proto také při výročním slavení eucharistie spočíval u křtitelnice věnec z bílých a žlutých karafiátů, který později spočinul na posvátném hřbitově: bílá je barvou nebes, barvou Ducha, z něhož se na křtu zrodili k životu Božímu; žlutá, zlatá pak je barvou světla, kterým je zmrtvýchvstalý Kristus: v jeho záři zesnulí kráčeli - vedeni vírou - ke Světlu, které nezná západu. Jejich naděje se v srdci Církve stává modlitbou, která je silou měnící skutečnost; vždyť ji inspiruje láska k těm, kteří - vedeni Boží prozřetelností - vtiskli našim životům pečeť dobra. Naše modlitba tak jistým způsobem křísí mrtvé, pomáhá jim na cestě ze tmy do světla, ze smrti do života. Tuto modlitbu tlumočil i latinský zlatý nápis na bílé šerpě splývající ve dvou pramenech prosby:

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

(Věčné odpočinutí dej jim, Pane, a světlo věčné, ať jim svítí.)

I v procesí z chrámu na posvátné místo "věčného odpočinutí", vedla naše kroky slova 50. žalmu, který je hlubokou reflexí nad životem a smrtí; vědomím viny a současně vyznáním víry v milosrdenství Otce, jenž tvoří všechno nové. Proto má své místo právě tady, na cestě rozpomínání, po níž kráčíme vstříc naději, kterou dává víra. Vždyť tam, kde smrt přetrhala svazky těla, spojuje nás to, co je jakoby mízou mystického těla Kristova:

modlitba. Žalmy jsou Kristus stále se v Církvě modlící, a Církev volající v Kristu: Otče! Ženský a mužský sbor navzájem se prolínající v jednotlivých verších Davidova žalmu promlouval jako chór dějin člověka, kráčejícího slzavým údolím svých vin, avšak vedeného touhou po zemi, z níž byl vzat; aby pak v mocné antifoně dával zaznít Krédu vzkříšení a života věčného -

"Věčné odpočinutí dej jim, Pane, a světlo věčné, ať jim svítí".

*Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství,
pro své velké slitování zahlad' mou nepravost.*

Smyj ze mne úplně mou vinu a očisť mě od mého hříchu.

Neboť já svou nepravost vyznávám, můj hřích je stále před tebou.

*Jen proti tobě jsem se prohřešil, spáchal jsem, co je před tebou zlé,
takže se ukáže, jak je tvůj rozsudek spravedlivý, že jsi bez úhony ve svém soudu.*

Hle, s vinou jsem se narodil a v hříchu mě počala má matka.

Ale líbí se ti upřímné srdce, ve skrytu mě učíš moudrosti!

Pokrop mě yzopem, a budu čistý, umyj mě, a budu bělejší než sníh.

Popřej mi slyšet hlas veselí a radosti, ať zajásají kosti, které jsi rozdrtil.

Odvrát' svou tvář od mých hříchů a zahlad' všechny mé viny.

Stvoř mi čisté srdce, Bože! Obnov ve mně ducha vytrvalosti.

Neodvrhuj mě od své tváře a neodnímej mi svého svatého ducha.

Vrať mi radost ze své ochrany a posilni mou velkodušnost.

Bezbožné budu učit tvým cestám a hříšníci se budou obracet k tobě.

*Zbav mě, Bože, trestu za prolitou krev, Bože, můj spasiteli,
ať zajásá můj jazyk nad tvou spravedlností.*

Otevři mé rty, Pane, a má ústa ať zvěstují tvou chválu.

Vždyť nemáš zálibu v oběti, kdybych daroval žertvu, nebyla by ti milá.

*Mou obětí, Bože je zkroušený duch,
zkroušeným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdneš.
Pane, obšťastni Sion svou přízní, znovu zbuduj hradby Jeruzaléma.
Pak opět najdeš zalíbení v zákonitých obětech, v celopalech a žertvách,
na oltář ti budou klást býčky.*

Svědkové času, - pan Vít Pospíšil a pan František Hroza - pamětníci mnohého, čím v uplynulých desetiletích procházel život těch, kdo se v křestním prameni farního kostela sv. Benedikta zrodili k naději - dnes v gestu kladení věnce k hlavnímu kříži na hřbitově vyznávali živou víru Církve ve společenství svatých. Jejich gesto provázeli sbor zpěvem z *Umučení Kristova* od F. Picky, - *Pohřeb Kristův* (op. 32,č.VII.):

*Hle, jak umírá
Spravedlivý a
není, kdo by o
tom přemýšlel v
srdci, a nikdo
nepozoruje; a
muži spravedliví
odňati jsou a
nikdo, nikdo
nepozoruje; od
tváří nepravosti
vzat je
Spravedlivý a
bude v pokoji
památka jeho.
Hle, jak umírá
spravedlivý.*

Před kněžským hrobem u hlavního kříže hřbitova pak zaznělo memento za ty, jímž vděčíme za svou víru, za ty, kdo v těžkých dobách válek a totalit žili nadějí, která je plná nesmrtelnosti.

Bylo
vzpomenuto
především
duchovních
pastýřů, kteří na
tomto místě
vedli svěřený
Boží lid - na P.
Františka Bučka,
který začal se
stavbou chrámu,
ale Bůh jej
krátce nato
povolal do svého
chrámu slávy,
jenž není

vystavěný lidskýma rukama; bylo vzpomenuáno světitele kostela, J.E. arcibiskupa Th. Kohna, jehož tělo očekává své vzkříšení v rakouském Ehrenhausenu; dnes nebylo možné zapomenout ani na Msgr. Mořice Surmu, děkana vyškovského a faráře pustiměřského, který dokončil stavbu chrámu a na tomto posvátném místě jako první hlásal Boží slovo a uděloval svátosti; v živé paměti modlitby starší generace jistě vyvstal především P. František Vaněk (+3.11.1945), pohřbený nedaleko kaple sv. Anny, jenž vedl farnost v těžkém válečném období (jistě se rozpomněli i na bolestnou chvíli, kdy před oltářem spočinuly rakve s tělesnými pozůstatky spoluobčanů, z nichž někteří až na úsvitu svobody zaplatili krutou daň zmařených životů); vzpomínka přítomných zalétla i na posvátný Hostýn, k hrobu J.E. arcibiskupa Františka Vaňáka, jehož pastorační návštěva v roce 1990 o pouti u sv. Anny shromáždila v Pustiměři dodnes nevídané množství věřících; ze stínu údolí hostýnské svatyně povolal Bůh P. Václava Žákovského - pastýře, který se měl stát

otcem Božího lidu v těžké době komunistického teroru a vydávat svědectví evangelium na místě, jehož dějiny začal psát Otec vlasti, Karel IV. Z jeho rukou většina přítomných přijala svátost křtu, z jeho úst slyšela slova "ego te absolvo" (uděluji ti rozhřešení).

P. Žákovský spravoval farnost od 1. února 1955 do své smrti, 10. května 1989 (dnes odpočívá v hrobce rodiny Skopalovy). Za všechny, kdo na tomto posvátném místě odpočívají, se v tuto chvíli vznášely modlitby věřících.

Pane Ježíši, dovoláváme se tvé oběti, kterou jsi přinesl za naši spásu, a prosíme, aby všem věrným zemřelým přispěla k prominutí trestů a k přijetí do slávy, ve které žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Věčný život není mlhavou nejistotou záhrobí, šeolem stínů; je náručí Boží. Tak výstižně promlouvají slova J.V. Sládka, inspirovaná pohledem víry. Vědomí této hřejivé náruče naplňovalo srdce přítomných, když sbor zpíval zmíněné verše básníka:

*V náručí Boží, odkud jsme vyšli, večer se všichni sejdemé zas,
kdo by se děsil, kdo by se třás.*

*Z otcovských paží, z Otcova domu byli jsme na mžik poslání v svět,
kdo by se zdráhal vrátit se zpět.*

*Po trapné pouti navždy zas domů, nikdy už nikdy v chladnou tu dál,
v náručí Boží, kdo by se bál.*

Nato
z posvátného
hřbitova
vystupovala
modlitba těch,
kteří byli v Kristu
povoláni za syny a
proto smí k Bohu
volat jako k Otci:
Otče náš. Jestliže
Bůh přišel v
Kristu na tento
svět skrze lidskou
Matku, má lidstvo
v Panně Marii
mocnou
přímluvkyni.

K Té, kterou Církev vzývá jako "*Omnipotencia orans*" (Všemohoucnost na kolenou), se i v tuto chvíli vznášela modlitba *Zdravas Maria* za duše věrných zemřelých, umocněná prosebným zpěvem

*Animas fidelium, quas assumpsisti, Domine,
fac eas gaudere cum sanctis tuis in gloria.*

(Duším věřících, které jsi, Pane, vzal k sobě, dej, ať se radují s tvými svatými ve slávě).

Vonný kouř kadidla, vystupující k nebi - symbol modlitby, i výkrop posvátné půdy,

v níž odpočívají těla našich zesnulých, to vše přivádělo k hluboké pravdě o člověku, který se rodí z pozemské matky, avšak jeho původ tkví ve věčné paměti Otce, který je na nebesích.

Tak je třeba číst dějiny lidstva i životní putování jednotlivců. Jen

tak lze v poselství minulosti nacházet obohacující poznání, vyjádřené slovy *Historia magistra vitae*. Toto poselství tlumočil ve svém projevu před slavnostním obědem i starosta obce, pan Jan Všetula, citujíc z pustiměřské kroniky slova, která napsal František Dvořáček, od roku 1900 řídící učitel v Pustiměři:

*"... lid pracovitý a zbožný, jenž kněze i učitele ctí,
rolníci vážní, rozumní, uvědoměli i hrdí..."*

A tak
nezbylo
než přát, -
jak jinak,
než
Smetano-
vou písni
i tentokrát:
*"Vše co
touhou
drahé
nám,
blahopřá-
no budiž
vám".*
Kytici
přání,
uvítou

v rodném podhůří Bílých Karpat, nesoucí pečeť srdečnosti Moravského Slovácka
pak Mons. Josef Olejník (narodil se v městečku Strání, 1. července 1914)
zanechal místu dnešního slavení sborem:

Dobře sa tu majte, sbohem ostávajte, pěkné děvčata.

